

המשבר המרכזי

ב ריחת השבוע סופקה עלידי אלחנן ישי, איש-מפא"י הצעיר והאהוד, המשמש גם מזכיר לודיד בן-גוריון. סוכנות ידיעות אמריקאית סיפרה על נאימו בקנדה, בה הודיע באופן שיגורי שהמלחמה עלולה לפרוץ מחר בבוקר. הוסיפה הסוכנות: ישי יושב זה ארבעה חודשים באמריקה, מחכה לאישור האמריקאים בקשר לאספקת נשק לישראל. על ישי הוטל לבחור את הנשק, לכשיינתן.

הצד ההומוריסטי בדיעה זו הוא כי זה למעלה מארבעה חודשים יודע כל ילד בעולם ובמיוחד כי אמריקה לא תספק נשק לישראל. על כן היתה הכוונת המתמדת של אלחנן ישי בערבות אמריקה הרחוקות מיותרת לחלוטין, אם כי לא בלתי נעימה.

* * *

הבטחה הגיגית

א ישי אחר שהדבר לא מצא חן בעיניו היה דויד בן-גוריון. הוא זכר היטב כי לפני ארבעה חודשים, בשעת היכרות הסודי הגדול בממשלה על בעיות השלום והמלחמה המונעת, היה זה משה שרת הבטיח כי אמריקה תספק עד אז את הנשק שיחזור את שווה-המשקל ויהפוך את המלחמה למיותרת.

הרוב בממשלה קיבל את דעת שרת (העולם הזה 951 והלאה). השאיר את בי. גיי. חסראנונים. אולם החודשים הקרים עברו, נשק אמריקאי זרם לעיראק ולסעודיה; נשק סובייטי למצרים, סוריה וסעודיה; נשק צרפתי למצרים. המאזן הלך והתערער ממשלוח למשלוח.

אותו זמן אבדו בהדרגה הסיכויים של המלחמה המונעת. ירדן הצטרפה למעשה לגוש המצרי. נוצרה החדאות כי כל מלחמה בחזית אחת תהפוך מיד למלחמה לאורך כל גבולות ישראל. הגוש המצרי הכין את אמצעי ההתערבות המזוינת נגד ישראל במקרה של מלחמה. היה נראה ללוחמיה-המנע כי ההזדמנות הגדולה אבדה ללא שוב.

* * *

בעיטה למעלה

י תכן שכבר-המועצות היו עובדות אלה מספיקות כדי לשלוח את שר-החץ לסיביר כחבלן וטרוצקיסט. במדינה דמוקרטית היה השר מתפטר. בישראל הוא לא חלם על כך. האיש שחלם על כך היה דוד בן-גוריון. סבלנותו פקעה. הגדישה את הסאה הידועה על הסכם חשאי בין שרת והשרים הדתיים נגד בי. גיי. (העולם הזה 965).

לפתע צצו בשבוע האחרון ידיעות כי שרת יתפטר מהממשלה, יהפוך מזכיר מפא"י, בעלי הידיעות ניסו להעמיד את הדבר כעליה בדרגה, לציין בצבעים נוגעים-ללב את חשיבות התפקיד החדש. אולם יודעי-דבר ידעו שהמזבל היה בבעיטה למעלה, וכי לא ישרא לשרת אלא לנצח על הכתבניות בבנין מפקדת מפא"י ברחוב הירקון בתל-אביב. לא יכלה להיות לו שם שום השפעה: הדוכסים של מפא"י אינם מעוניינים במלך.

אולם שרת לא חלם להיכנע. הוא הודה כי אמנם טעה בהערכת הסיכויים של קבלת נשק מאמריקה, אבל הצטדק כי הטעות היתה מבורכת. מעו יצא מתוק. כי המלחמה-המונעת היתה ממיטה אסון על ישראל, גורמת להתערבות מיידית של המעצמות

נופקטורה ברחוב נחלת בנימין. הקריירה של פרלשטיין, בעל בית-מלון בריסטול לי שער, שנכנס לכנסת כנציג הסוחרים במפי לגת, נראתה כמחוסלת. גוזמן חשב שסוף סוף הצליח לחסל את השפעת הציונים-הכל-ליים, ליצור בכיס איתן יותר לשלטונו שלו.

אולם התפתחות זו לא מצאה חן בעיני פרלשטיין, בן ה-53, יליד פשישל הגאלי-צאית שגדל בגרמניה. הוא הועיק את מפלגתו, שהועיקה את חבריה. כשהתכנסה המועצה לזון במצב, מצא גוזמן את עצמו כי מיעוט שקט לעומת הרוב הצעקני.

פה אחר. אולם אפרים גוזמן הוא ספורטאי, והוא יודע להפסיד במשחק כדור-גל. הוא חייל, קם ממקומו והציע לבחור בשלמה פרלשטיין כחבר. המועצה. ההצעה נתקבלה פה אחד.

פרלשטיין הרוה והגבוה נרגע. הוא לא דאג עוד לבחירתו לוועידה-הפועל של ההתאחדות ולתפקיד היושבי-ראש. אולם המבט שי-שלח לעבר גוזמן המוצק לא היה ידידותי ביותר.

תל-אביב סרחון בים וביבשה

ליד תחנת-הרכבת החדשה בצפון תל-אביב מונחים בשורה ארוכה וציורית צינורות ענק העשויים מלט. הנוסעים בכביש יכלו לראות השבוע את פועלי-העיריה צובעים צינורות אלה בשקידה בסיד לבן. אולם שום כמות של סיד לא יכלה להל-בין את הפרשה האפלה שעברה מבעד לקר-טר הרחב של צינורות אלה.

היידקים ואחוזים. החיידקים שנש-פכו לשפתימה של תל-אביב לא הטרידו רק את המתרחצים. דאג למצב גם מהנדסי-העיר-ריה. יעקוב בן-סירה. לכן הומין פירמה אנג-לית של יועצים בשם ג.ב. קרשאו את קאופמן מווסטמינסטר, ביקש ממנה להגיש תכנית. אחרי כן התפטר בן-סירה, הפך ליועץ פרטי, ולמעשה לנציג הפירמה הבריטית.

התכנית היתה יקרה מאד. ליועצים הובטח, כמובן, אחוז יפה מהוצאות המפעל. ההצעה: לרכו את הביוב של כל הערים באזור דן, להעבירו לים.

תוצאה ראשונה: מהנדס הביוב של משר-רד העבירה התפטר, בטענה שאינו מסכים ל-תוכנית זו, העלולה לבזבז מיליונים.

ללא מוכרז. זה לא הפריע אף לאח. העיריה הזמינה צינורות, בקוטר של 160 ו-120 סנטימטרים, כדי להעביר את הביוב ל-מרחק של 800 מטר מן החוף. אורך הקו-הדרוש: ששה קילומטרים.

אלא שהמוזמינים מאטו בשיגרה. הם הומי-נו סוג חדש של צינורות, שלא נוסו עוד ב-עולם: צנור בלתי-מוזין, המבוסס על שיטת-החאקום. ההומנה נמסרה שוב לחברה אנ-גליה, בלי שום מיכרו. המחיר: חצי מליון-ל"י.

כבר אז החלו יודעי-דבר לעקם את אפם, לרהר באוויר. משהו לא נראה כשורה.

ח"כ פרלשטיין גוזמה של גוזמן

הגדולות, מאמריקה ועד סין העממית. מניעת המלחמה, אפילו הורות להערכה מדינית כובת, היתה מעשה של הצלה.

* * *

חזיר לחצלת השר

ה התקפה הנגרית של שרת גילתה כשרון צבאי גדול, הולך לאיבוד. היא התפתחה בצורה של תנועת-מלקחיים גדולה.

מימין באה התקפה רבתי. השרים הדתיים, שותפיו של שרת במאבקו נגד בי. גיי. לא נטשוהו בשעת-צרה. הם העלו במפתיע את הדרישה לחוקק חוק ארצי לאיסור החזיר, אימו במשבר ממשלתי, כשקיימת סכנה של משבר. לא יכול היה בי. גיי. להמשיך בהתקפתו על חבר מפלגתו הוא.

משמאל התקדמו להצלה שרת כוחות מפ"ם. שרת אץ למשק מזרע, לקבל את פני מרדכי אורן, עורר רגש חם בכל לב מפ"ם. האגף השמאלי היה בטוח.

במרכז הונה מסך-עשן כבד לפני מערך-ההגנה. הארץ, הקשור עם שרת, כתב מאמר ראשי מפתיע, טען שפיטוריו של שרת עלולים לגרום לנזק חמור, מאחר שהמדינות הזרות איהבות אותו. הומר ביגארט, הכתב המוצק של ניו-יורק הראד טריביון הבריק לאמריקה שהעולם יקבל בעין רעה את סילוק שרת. לא היה ספק כי קיבל רמו מתאים ממשרד-החץ.

יתכן שהיתה זאת הפעם הראשונה בהיסטוריה שהנימוק העיקרי להחזקת שר-החץ במדינה ריבונית היה שממשלות זרות אוהבות אותו. אולם הנימוק השני. השבוע התכנסה ועדה פנימית של מפא"י, אשר לתוכה החזיר שרת את גיסו שאול אביגור, כדי לזון במצב. היה ברור כי הנסיון לסלק את שרת נכשל.

יהיה זה נצחון גדול ליוזמה החופשית: תמור-רת תשלום של 15 אלף ל"י (בשטרות) לני-כים 15 אלף ל"י (בתשלום דחוי) לפרטים, הכנים 100 אלף ל"י במזומן, בניכוי 20% למפיצים המקצועיים. הרווח הנקי: 50 אלף ל"י. העיסקה כולה נעשתה ללא שום פיקוח ציבורי.

מאחר שזה עסק שאפשר לחזור עליו אחת לשנה, היה עתידו של יעקוב ברגר מובטח, כל עוד יהיו בישראל פטריטיים, נכים וחר-בני נסיעות לפאריס.

קיבוצים בעיות תרבותיות

כמו בכל קיבוץ המכבד את עצמו, היו בעיות התרבות בקיבוץ י. אחז המשקים הוותיקים בסביבות חיפה, בין הבעיות הבר-ערות החמורות ביותר. מדי פעם בפעם היו החברים מעוררים בעיות אלו באסיפת הקר-בוץ, תוך האשמות חמורות נגד ועדת ה-תרבות.

"לא רוצים הרצאות ופוליטיקה, רוצים בידור!" טענו הצעירים. "מספיק בסרטים (המשך בגמוד 12)

הגרלות יוזמה חופשית

אין אורח בישראל שאינו מוכן לנסוע ל-פאריס או לרומא, לקבל מכונית מפוארת, אופנועון וסופה או מקרר חשמלי. ביחוד כשהדבר כולו הוא לטובת נכי מלחמה-הנצי-מאות, אשר האומה כולה חייבת להם תודה נצחית.

זאת הבין גם יעקוב ברגר, סוחר תל-אביבי ממולח יודע-שבון. הוא קנה מקרן נכי המלחמה את הזכות להשתמש בשמה, תמורת 15 אלף לירות. הודות לשם הקרן, גייס את אלמנת הנשיא הראשון, חנה ויי-צמן, למפעל החינוכי הגדול.

הימים היו ימי מתיחות על הגבול. רגשי הפטריזיות גאו בלב כל אורח. ברגר הדפיס 100 אלף כרטיסים, לא קבע מועד להגרלה. הכרטיסים נמכרו כמנות פלאפל חמות.

פטריזמים לפאריס. החודש מצא בר-גר כי כרטיסיו אולו, קבע מועד להגרלה.

נדבק חלק מן הסרחון גם כיבשה. יתכן ש-אף ערין היה מסוגל גם להריח היכן התחיל הסרחון.

הגרלות יוזמה חופשית

סעדיה שושני, סגן ראש העיר הימני האחד-ראי לביבוי, מיהר לשתף בעסק את תה"ל, בלי כל צורך. בזאת שותקה מראש ביקורת אפשרית מצד מפא"י.

רק לפני שנה פורסם בפעם הראשונה מר-כר, הפעם על עבודה נוספת.

מרד הצינורות. יתכן וכל עסק הנר-תות היה עובר בשלום ליוזמיה, לולא החלו לפתע הצינורות להתנהג בצורה בלתי-ניעומה.

כשבאו לארץ נבדקו, נמצא כי הם מסוג-לים לעמוד בלחץ של 5 אטמוספירות. זה היה בסדר. אולם אחרי כמה חודשים, כשהר-כאו לירקון לשם הנחתם, נמצא שעמדו ב-קושי בלחץ של 0,3 אטמוספירות. תחת לחץ-גדול יותר התפוררו.

זה כבר היה מעצב. כי הצינור הוול ביר-תר מתוצרת הארץ מסוגל לעמוד בלחץ-גדול יותר.

כדי למנוע שערוריה, הוועק לארץ מומחה-צרפתי, נתבקש להציל מה שניתן להציל. הוא הציע לסייד את הצינורות מבפנים ומב-חוץ. התקנת שהדבר יעזור, לאורך ימים, היו קלושות.

השבוע היו כל הסיכויים כי מי הים בתל-אביב יוסיפו להעלות סרחון. אלא שהפעם